

BELÜGYMINISZTERIUM
III/IV. Csfség.

463/3/18⁵⁸
SZIGORUAN TITKOS!

61-3773/1962.

2.sz. példány.

MAGYAR HONVÉDSEG
KATONAI BIZTONSÁGI HIVATAL

19⁶² év .....¹¹..... hó ⁰¹ nap
Nyt. szám: 00305/1994/02
Mell. lapszám: .....

Az 1995. évi LXV. tv. 10.§-a szerinti
Felülvizsgálat alapján a minősítés
fenntartása.....^{NEH}.....indokolt
Minősítő:.....^{KÖTELES HERMAN ALZ}.....
Beosztása:.....^{OV}.....
Kelt:.....¹⁹⁹⁰⁻⁰⁵⁻¹⁴.....

H. H. H. H.

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERIUMA
III/IV. CSOPORTFŐNÖKSÉGÉNEK
ÜGYRENDJE.

Budapest, 1962. december 17.

ÁBTL 1.11.7 463/3/18

60-3181/62

1 M. A. KBH

463/3/18

3627

Jóváhagyom:

2.
... sz. példány.

Jalomb
Galambos József/
miniszterhelyettes.

XII-18.

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERIUMA

III/IV. CSOPORTFŐNÖKSÉGÉNEK

ÜGYRENDJE.

A IV. Csoportfőnökség a BM. Politikai Főcsoportfőnökségének a Néphadseregben működő szerve, amely szervezi az elhárító munkát a Honvédelmi Minisztérium szerveinél, csapatainál, intézeteinél, intézményeinél, azok környezetében, valamint a Határőrség és Belső Karhatalom területén.

Munkáját a MSZMP. határozatai, a Kormány utasításai, a Belügyminiszter és a Politikai Főcsoportfőnök parancsai, utasításai, az 1958. szeptember 4-én kelt 0022-es sz. belügyminiszteri és honvédelmi miniszteri parancs alapján kiadott "Szervi Határozvány"-ban foglaltak szerint végzi.

A IV. Csoportfőnökség elhárító szervei feladataikat együttműködésben végzik a Főcsoportfőnökség többi csoportfőnökségével. Rendszeresen együttműködik a kémelhárítási feladatok megoldása érdekében a III/II. Csoportfőnökség, és az V. Csoportfőnökség osztályaival, valamint a megyei politikai osztályokkal.

I.

A Csoportfőnökség feladata:

- 1./ A Honvédelmi Minisztérium szerveinek, a Néphadsereg csapatainak, a Belső Karhatalom, Határőrség alakulatainak védelme, az imperialista hirszerzőszervek által szervezett és irányított ellenséges tevékenységgel szemben, valamint a belső ellenforradalmi erők aknamunkája ellen.

- 2./ Időben felderíteni az imperialista hírszerzőszervek által szervezett aknamunkát, preventive biztosítani kell az elhárítandó területen azoknak a csatornáknak a felderítését, ellenőrzését és átfogását, amelyek lehetőséget biztosítanak az ellenség behatolására.
- 3./ Felderíteni, feldolgozni az elhárítandó területen meghúzódó ellenséges elemek szervezkedését, romboló aknamunkáját és mindazokat, akik bármilyen módon demoralizálják a politikai és cselekvési egységet.
- 4./ Harcot folytatni a hazaárulók és szökevények ellen, megszervezni ezek elfogását.
- 5./ Nyílt vizsgálatot folytatni a megtörtént események okainak felderítésére és tisztázására, valamint a felelős személyek megállapítására.
- 6./ Az ellenséges felderítés megtévesztése érdekében félrevezető akciók szervezésére tesz javaslatot, résztvesz az objektumok fedését szolgáló legendák kidolgozásában, ellenőrzi az objektumok és technikai eszközök álcázását, észrevételeit és javaslatait az illetékes parancsnoksággal közli.
- 7./ Biztonsági intézkedéseket dolgoz ki és intézkedéseket tesz társosztályokkal együtt a rádió-lokációs eszközök álcázására, biztosítja, hogy a rádió-lokációs berendezések működésekor a kritikus kisugárzási zónában lehetőleg ne tartózkodjon olyan személy, aki technikai eszközök segítségével felderítheti az adott berendezés frekvenciáját.
- 8./ A vizuális felderítés megakadályozása érdekében a parancsnokokkal, a BM. más szerveivel szorosan együttműködve intézkedéseket tesz a kapitalista országok diplomáciai testületének tagjai, a kapitalista országokból beutazó személyek /turisták, vadászok/ felderítő tevékenységének megakadályozására, utvonalaik fokozott ellenőrzésére.
- 9./ A Magyar Népköztársaság területén végrehajtandó közös törzsvezetési, manőverezési hadművelési gyakorlatok operatív biztosításának megszervezéséért felelős és a szükségnek megfelelően operatív bizottságot hoz létre.
- 10./ A parancsnokokkal, politikai szervekkel és pártszervezetekkel együttműködve, fokozza a kötelező éberséget a személyi állomány között, megakadályozza a titoksértést, felderíti az állami - és katonai titkok megsértőit.

- 11./ Ellenőrzi a hadseregnél a szigoruan titkos munkára beállításra kerülő polgári személyeket, valamint felvételükkor a továbbszolgáló tiszthelyetteseket, a tiszti iskolára kerülő honvédeket.
- 12./ Intézkedéseket tesz a III-as Csoportfőnökség 2-es osztályával együtt a különleges alakulatok fegyvereinek, harci eszközeinek szállítására, hogy azok mindenkor álcázva és megfelelő óvintézkedések megtétele után történjenek.
- 13./ Rendszeresen és időben tájékoztatja a BM. Politikai Főcsoportfőnököt, Főcsoportfőnökhelyettesét az ellenség terveiről, tevékenységéről, fontosabb politikai jellegű eseményekről, amelyek a Magyar Néphadsereg, Belső Karhatalom és Határőrség ellen irányulnak.

II.

A Csoportfőnökség eszközei és módszerei:

- 14./ A Csoportfőnökség szervei feladataik végrehajtása érdekében jogosultak titkos operatív eszközöket alkalmazni. Ezen keresztül biztosítani az ellenséges tevékenységre irányuló tervek időbeni felderítését, megelőzését és megakadályozását. Elsősorban az ügynökséggel eredményes megelőző állambiztonsági munkát szervezni, az operatív alapelvek és parancsok alapján.
- 15./ Az operatív eszközök szigorú államtitkot képeznek. A titkos operatív eszközökön keresztül szerzett adatok nem hozhatók nyilvánosságra, általában jogi erővel nem bíró bizonyítékok.
- 16./ A Csoportfőnökség szervei a titkos eszközök mellett nyílt eszközöket is alkalmaznak:
  - Hivatalos kapcsolatot tartanak a kommunista parancsnokokkal, a szükséges és megengedhető mértékben ezeket tájékoztatják a tapasztalt rendellenességekről, segítséget kérnek munkájukhoz.
  - Az önkéntesség szigorú érvényesítésével kialakítják azoknak a társadalmi kapcsolatoknak körét, akik segítőtársak az egyes elhárítási kérdések, illetve a szélesebb körből való informáltságot biztosítanak.

- A politikai bűncselekményekre utaló bejelentéseket megvizsgálják és megteszik a megfelelő intézkedéseket. Elősegítik, hogy a katonák bizalommal forduljanak az elhárítókhoz.
- A katonai titkok védelme és a más jellegű ellenséges tevékenység megakadályozása érdekében szervezett felvilágosító propaganda munkát folytat, szorosan együttműködve a III/II. Csoportfőnökség és a BM. Tanulmányi- és Módszertani Osztályával.

III.

A Csoportfőnökség szervezete és munkarendje:

- 17./ A Csoportfőnökség a Főcsoportfőnökhelyettes közvetlen irányítása alá tartozik.
- 18./ A Csoportfőnökség osztályokra, az osztályok alosztályokra és csoportokra, valamint a csapatoknál hadosztály elhárító osztályokra tagozódnak.
- 19./ A csoportfőnök a Csoportfőnökség osztályait az osztályvezetőkön keresztül irányítja.
- 20./ Szervezeti felépítését és állománytáblázatát a Belügyminiszter és Honvédelmi Miniszter hagyja jóvá.
- 21./ A Csoportfőnökség féléves munkatervét a Főcsoportfőnök, illetve helyettese hagyja jóvá. A Csoportfőnökség osztályai a csoportfőnök által jóváhagyott féléves munkatervük alapján végzik munkájukat.

IV.

A Csoportfőnök, Csoportfőnökhelyettes és osztályvezetők feladata, hatásköre.

A csoportfőnök feladata és hatásköre:

- 22./ Előterjesztést, javaslatot tesz a Főcsoportfőnöknek, illetve helyettesének a Csoportfőnökség ügykörét és munkáját érintő főbb kérdésekben.
- A katonai elhárító munka alapvető irányainak kialakítására és meghatározására.

- Minden olyan kérdésben, amelyet a Főcsoportfőnökség ügyrendje és a "Hatásköri Lista" felsőbb vezetők hatáskörébe utal.
  - Személyi kérdésekben az érvényben lévő "Hatásköri Lista" alapján intézkedik.
  - Fegyelmi jogkörét a BM. "Fegyelmi Utasítás"-ban meghatározottak szerint gyakorolja.
- 23./ A csoportfőnök felelős a Magyar Néphadsereg, Belső Karhatalom és Határőrség területén végzendő elhárító munka szervezéséért, irányításáért. Támadó aknamunkát kifejtő ellenséges erők tevékenységének leleplezéséért, a Főcsoportfőnök, illetve helyettese parancsai és utasításai alapján meghatározza a Csoportfőnökség osztályainak munkaprogramját, gondoskodik a kiadott feladatok végrehajtásának személyi- és anyagi feltételeiről, ellenőrzi a kiadott parancsok, utasítások végrehajtását.
- 24./ A Csoportfőnökségen a hatáskörébe tartozó kérdésekben parancsokat és utasításokat adhat.
- 25./ A Csoportfőnökség egész személyi állománya részére - előzetes jóváhagyás alapján - egyes részlegei, vagy beosztott vezetői részére időközönként - a szükségnek megfelelően - értekezletet tartani, ahol értékeli a végzett munkát és megjelöli a további feladatokat.
- 26./ Rendszeresen beszámoltatja az osztályok - esetenként alosztályok - vezetőit, gondoskodik a beosztott vezetők megfelelő tájékoztatásáról, feladatok kiadásáról.
- 27./ Jóváhagyja az osztályok évi beszámoló jelentéseit és a féléves munkaterveket.
- 28./ Engedélyezi - amennyiben nem tartozik a Főcsoportfőnök hatáskörébe - az ellenséges tevékenységet folytató jelentősebb csoportok, főtisztek elleni ügynöki operatív feldolgozó munka megindítását, engedélyezi a csoportdossziék megnyitását és lezárását, a jelentősebb ügyekben jóváhagyja az operatív kombinációkat.
- 29./ Engedélyezi a konspirált házkutatásokat, konspiratív őrizetbevételeket, technikai rendszabályok és a figyelem bevezetését, jóváhagyja a 3/e rendszabály alkalmazását.
- 30./ Engedélyezi a Főcsoportfőnök és helyettesének hatáskörébe nem tartozó fontosabb ügynökök /főtisztek, konkrét ügyekben ügynökök/ beszerzését.

- 31./ Megfelelő törvényes bizonyítékok alapján a III. Főcsoportfőnökség 1-es Osztályának jogi véleménye alapján a Főcsoportfőnökhelyettes elvtársnak javaslatot tesz őrizetbevételre.
- Honvéd és belügyi tisztek esetében az illetékes miniszter elvtársak előzetes engedélye alapján lehet őrizetbevételt foganatosítani.
- 32./ Az operatív nyilvántartás szabályainak megfelelően engedélyezi a felderített ellenséges személyeket nyilvántartásba venni.
- 33./ Az egyes operatív akciók végrehajtására, rendkívüli események elhárítására a Csoportfőnökség állománya részére készütségi szolgálatot rendelhet el, amennyiben a készütség mértéke meghaladja a személyi állomány 50 százalékát és a 48 órás időtartamot, engedélyezését a Főcsoportfőnöktől kell kérni.
- 34./ Köteles a Csoportfőnökség munkájáról, helyzetéről a Főcsoportfőnököt és helyettesét rendszeresen tájékoztatni, a jelentősebb rendkívüli eseményeket a már foganatosított intézkedésekkel együtt a Főcsoportfőnöknek, illetve helyettesének jelenteni. Az operatív helyzetről értékeléseket állítat össze és megfelelő elemzés után felterjeszti a Főcsoportfőnöknek.
- 35./ Kapcsolatot tart az elhárítási területén felsőbb vezetőkkel. Ezek részére az operatív érdekek szem előtt tartásával szóbeli információkat ad, fontosabb megbeszélésekhez a Főcsoportfőnök jóváhagyását kéri.
- 36./ A Csoportfőnökségen belül csoportokig bezárólag szervezeti változtatásokat foganatosíthat, amennyiben az nem jár létszámemeléssel.
- 37./ Az érvényben lévő parancsok és utasításokban meghatározott kereteken belül jutalmak és segélyek adományozására "Országos Parancsnoki" hatáskörrel jogosult.
- 38./ A Csoportfőnökség jóváhagyott "B" ellátmánya terhére esetenként 3000 /Hárromezer/ Ft. utalványozására jogosult.
- 39./ Gondoskodik arról, hogy a többi csoportfőnökséget érintő ügyekben a koordinációs munka biztosítva legyen.

- 40./ Az osztályok ügyrendjét jóváhagyja.
- 41./ A Csoportfőnökség "M" tervét és "M" állománytábláját egyezteti a HM. illetékes szerveivel és gondoskodik annak naprakész állapotáról.
- 42./ A Csoportfőnök és az osztályvezetők feladata a vezetői munka, a személyi állomány politikai, szakmai, erkölcsi színvonalának állandó emelése, az általános műveltség, fegyelmezettség, konspiráció növelése, a szocialista törvényesség betartása és betarttatása;
- A vezetés színvonalát tartozik emelni úgy, hogy a katonai elhárítás elé tűzött feladatokat a párt politikájának megfelelően, az operatív alapelvek betartásával oldják meg.
  - A hadsereg fegyverzetének korszerűsítéséből adódó elhárítási feladatok megoldására a vezetés fordítson megkülönböztető figyelmet.
  - A feladatok eredményes megoldása érdekében minden szinten működjenek együtt a parancsnokokkal, bátran és következetesen támaszkodjanak a tulnyomó többségben becsületes, népi demokráciához hű tisztjeire és személyi állományára.

A csoportfőnökhelyettes hatásköre:

- 43./ A csoportfőnököt távollétében a csoportfőnökhelyettes helyettesíti. A csoportfőnök hatáskörét távollétében a csoportfőnökhelyettes gyakorolja. A csoportfőnök megbízása alapján utasításokat, feladatokat határozhat meg, ezeket ellenőrizheti a Csoportfőnökség egész állományára vonatkozóan.

A Csoportfőnök megbízása alapján a csoportfőnököt képviseli a HM. vezető szerveinél, illetve magasabb parancsnokainál.

A Csoportfőnökség osztályvezetőinek feladata és hatásköre:

- 44./ Megszervezi a Miniszter, Főcsoportfőnök és helyettese, csoportfőnök parancsainak, utasításainak végrehajtását.

Szervezi, irányítja és ellenőrzi az ügynöki operatív munkát. Biztosítja az ellenséges tevékenységet kifejtő elemek felderítését, leleplezését.

- 45./ Feladata az alárendelt alosztályok, csoportok munkájának irányítása, összehangolása és ellenőrzése.
- 4
- Rendszeresen beszámoltatja az osztályvezető helyetteseket, alosztályok, csoportok vezetőit, gondoskodik a beosztott vezetők megfelelő tájékoztatásáról és feladatok kiadásáról.
  - Ellenőrzi az alárendelt egységek munkáját, a munkatervet, parancsok és utasítások végrehajtását.
  - Az elhárító munka összehangolása érdekében kapcsolatot tart a társszervek csoportfőnökeivel és osztályvezetőivel.
- 46./ Köteles az osztály munkájáról, helyzetéről a csoportfőnöknek rendszeresen beszámolni, fontosabb eseményekről azonnal jelentést tesz a javasolt, vagy már megtett intézkedésekkel együtt.
- 47./ Rendszeres kapcsolatot tart az elhárítási területéhez tartozó parancsnokokkal, ezek részére az operatív érdekek szem előtt tartásával szóbeli információkat ad. Fontosabb megbeszélésekhez a csoportfőnök jóváhagyását kéri.
- 48./ Az osztályvezető engedélyezi:
- A csoportfőnök hatáskörébe utalt eseteken kívül ügynöki, rezidensi, konspirált lakások beszerzését, kizárását, központban informátori és "T" lakás tulajdonos beszervezését, kizárását.
  - Csapatoknál informátori beszerzéseket a Hadosztály Elhárító Osztály vezetője engedélyezhet.
  - A csoportfőnök hatáskörébe utaltakon kívül a szervezett ellenséges tevékenységet folytató személyek és csoportok ellen az ügynöki operatív feldolgozó munka bevezetését, az operatív dossziék - kivéve a csoportdossziét - megnyitását, irattározását, más csoportfőnökségnek való átadását.
  - A célszemély tevékenységének ellenőrzése érdekében konspirált házkutatásokat, telefonlehallgatásokat, figyelést, levél-ellenőrzés bevezetését.
- 49./ Előzetesen véleményezteteti és egyezteteti a III/1 Osztály vezetőjével a figyelmeztetésre, letartóztatásra ja-

vasolt személyeket, az intézkedésben a csoportfőnök felé javaslatot tesz.

- 50./ Félévenként osztályértekezleten kiértékeli az osztály munkáját, meghatározza a feladatokat, jóváhagyja az alája tartozó szervek félévi beszámolóját és munkatervét. Az értékelésről és feladatokról a csoportfőnöknek jelentést tesz.
- 51./ Gondoskodik, hogy a munkaterületén észlelt más csoportfőnökség osztályait, vagy a megyei szerveket érintő ellenséges tevékenységről az illetékes szervek időben és folyamatosan tudomást szerezzenek.
- 52./ Személyi kérdésekben az érvényben lévő "Hatásköri Lista" alapján intézkedik.
- 53./ Fegyelmi kérdésekben a fegyelmi utasításban meghatározottak szerint "Központi Osztályvezetői" jogkör illeti meg.
- 54./ Érvényben lévő parancsokban és utasításokban meghatározottak szerint és a csoportfőnök által rendelkezésre bocsátott kereten belül jutalmak adományozására "Központi beosztott osztályvezetői" hatáskörrel jogosult.
- 55./ A jóváhagyott "B" ellátmány terhére esetenként 1000 /Egyezer/ Ft. utalványozására jogosult, az alárendelt alosztályok és csoportok pénzgazdálkodását ellenőrzi.

A felsorolt jogok és kötelek tekintetében a hadosztály elhárító osztály "Központi Alosztályt" megillető minőségben működik, a területileg illetékes osztály vezetőjének szolgálati alárendeltségébe tartozik.

Budapest, 1962. december 17-én.

Kucséra László r.ezds./
csoportfőnök.

KL/I. Gy-né
4 pld.
9 lap.

ÁBTL 1.11.7 463/3/18